

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант ОП

Олександр ПОПОВ

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація виробництва

(назва навчальної дисципліни)

Галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальності: 051 «Економіка»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Економіка підприємства

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник: Скачкова І. А. доцент каф.602, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Валентина ГАТИЛО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

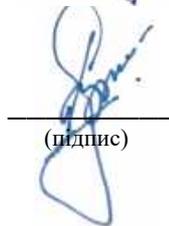
Погоджено з представником здобувачів освіти:

4 курс, група 641е

(підпис)

Тетяна КОЛОСОВСЬКА
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

4 курс, група 641е

(підпис)

Володимир СУТУЛА
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Скачкова Ірина Анатоліївна

Посада: доцент кафедри 602

Науковий ступінь: канд. техн. наук

Вчене звання: доцент

Перелік дисциплін, які викладає:

Управління проектами; Організація виробництва; Планування авіавиробництва; Адміністративний менеджмент; Стратегічне управління підприємством та інші.

Напрями наукових досліджень:

менеджмент, управління проектами, економіко-математичне моделювання.

Контактна інформація: i.skachkova@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	7
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 4,5 кредити ЄКТС / 135 годин (48 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 16; СРЗ – 87); <u>заочна</u> : 4,5 кредити ЄКТС / 135 годин (8 аудиторних, з яких: лекції – 4, практичні – 4; СРЗ – 147)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) та/або лабораторні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	Вивченню дисципліни передують наявність знань із загальнооекономічного профілю
Кореквізити	Освітні компоненти, які забезпечують освітній процес паралельно із даним компонентом.
Постреквізити	Кваліфікаційна робота бакалавра

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета: формування системи теоретичних та прикладних знань з раціональної організації та напрямків підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства

Завдання: вивчення теорії та практики організації виробництва; набуття навичок аналізу процесів, що відбуваються у виробництві, закріплення умінь самостійного виконання техніко-економічних розрахунків та обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем.

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

загальні:

ЗК4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові):

СК4 - Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК8 - Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК12 - Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13 - Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14 - Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

РН4 – Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН10 - Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН11 - Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН16 - Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

4. Зміст навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Основи організації виробництва.

Тема 1. Виробничий процес та принцип його реалізації.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Поняття про виробничий процес виготовлення виробу.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проєктор, комп'ютер.

Стисла анотація: Поняття про виробничий процес виготовлення виробу. Класифікація процесів. Принципи організації виробничих процесів, поняття про раціональний процес.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Організація виробництва в часі.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Графіки ходу робіт: види, правила побудови

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проєктор, комп'ютер.

Стисла анотація: Виробничий цикл: поняття, структура, тривалість. Графіки ходу робіт: види, правила побудови. Аналітичний і графічний розрахунок тривалості циклу виготовлення виробів для різних видів руху партій виробів: послідовного, паралельного, паралельно-послідовного.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Сітьове планування

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Побудова сіткового графіка, лінійної карти та графіка завантаження.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проєктор, комп'ютер.

Стисла анотація: Поняття сітьової моделі. Побудова сіткового графіка, лінійної карти та графіка завантаження. Розрахунок строків здійснення події, резервів часу, коефіцієнт напруженості роботи. Визначення критичного путі.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Типи виробництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Визначення типу виробництва виробничих ділянок, цехів та підприємства в цілому.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проєктор, комп'ютери.

Стисла анотація: Типи виробництв (одиничне, серійне і масове) їх особливості і техніко-економічні характеристики. Визначення типу виробництва виробничих ділянок, цехів та підприємства в цілому. Оптимізаційні задачі організації виробництва. Цілі та методи оптимізації.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль №2. Планування та управління виробництвом, нормування праці та розробка проектів

Тема 5. Організація потокового виробництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Проектування і розрахунки одно-предметних поточкових ліній

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Поточе виробництво. Проектування одно-предметних поточкових ліній. Поняття про такт і ритм поточної лінії. Синхронізація операцій виробничого процесу. Класифікація поточкових ліній. Проектування і розрахунки одно-предметних поточкових ліній (склад організаційних параметрів, методика їх, розрахунку). Особливості проектування й розрахунку параметрів багатопредметних поточкових ліній. Достоїнства й недоліки поточкового виробництва.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Міжцехове та цехове планування й управління

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Розрахунки випередження в задачі продукції

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютер.

Стисла анотація: Міжцехове оперативне планування. Об'єкти міжцехового оперативного планування. Розрахунки випередження в задачі продукції. Заділи. Системи міжцехового планування. Внутрішньо цехове оперативне планування. Змінно-добове планування. Нарядна та безнарядна системи планування.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Нормування праці

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Методи визначення трудових норм.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютер.

Стисла анотація: Класифікація трудових норм. Зміст робіт із нормування праці. Класифікація трудових норм: по змісту, по методу обґрунтування, по сфері застосування, по періоду дії, по ступеню деталізації. Класифікація витрат робочого часу. Класифікація витрат робочого часу для цілей нормування. Склад технічно обґрунтованої норми часу. Методи визначення трудових норм. Аналітично-дослідницькі методи нормування: хронометраж і фотографія робочого часу. Визначення трудових норм із використанням аналітично-розрахункового і розрахунково-порівняльного методу.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Основи управління проектами

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема практичного заняття: Розробка проекту

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Характеристики й основні елементи проекту. Характеристики проекту. Основні елементи проекту і їх взаємозв'язок. Проектний трикутник. Життєвий цикл проекту. Методології управління проектами. Процеси управління проектами

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...25	5	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних/практичних робіт	0...25	5	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних (25 балів за кожне питання, всього 50 балів) та 1 практичного завдання (50 балів за питання).

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60–74) – мати знання і вміння для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Володіти основними поняттями та категоріями організації виробництва. Вміти назвати та пояснити основні типи та форми організації виробничих процесів. Демонструвати часткове розуміння принципів раціональної організації праці та виробництва. Вміти складати прості схеми виробничого процесу та визначати основні етапи виробничого циклу. Допускати незначні помилки при розрахунках виробничих показників та їх виправляти після зауважень викладача.

Добре (75–89) – мати знання, уміння й навички для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Додатково до вимог, визначених для задовільної оцінки: вміти пояснювати та порівнювати різні типи і методи організації виробництва, аналізувати структуру виробничого процесу та виробничу потужність підприємства, виконувати розрахунки тривалості виробничого циклу, продуктивності праці та завантаження обладнання з незначними помилками, вміти будувати графіки та схеми організації виробничих процесів, аргументовано представляти результати виконаних завдань.

Відмінно (90–100) – мати знання, уміння й навички, що дають змогу самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання з організації виробництва. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Ґрунтовно знати ключові поняття, принципи, методи та підходи до організації виробничих систем і процесів. Виконувати розрахунки виробничої потужності, тривалості виробничого циклу, нормування праці та завантаження ресурсів без суттєвих помилок. Здійснювати комплексний аналіз ефективності організації виробництва, пропонувати обґрунтовані заходи з її вдосконалення. Вміти моделювати виробничі процеси, прогнозувати результати діяльності підприємства та впевнено презентувати результати досліджень і розрахунків.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі

освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Сторінка дисципліни в Mentor знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=2343>

11. Рекомендована література Базова

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge Seventh Edition and the Standard for Project Management; Project Management Institute: Newton Square, PA, USA, 2021.
2. Зеленков А.В., Момот В.М., Прончаков Ю.Л. Марченко Н.І. Організація й управління виробництвом / – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2019.–72 с.
3. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.
4. Організація виробництва : підручник / Козик В. В., Гавриляк А. С., Петрушка Т. О. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.

Допоміжна

5. Організація виробництва : підручник / Мороз В.С., Тельнов А.С. - К : Видавництво Новий світ, 2023. 256 с.
6. Організація виробництва : підручник / Круш П.В.- К : Видавництво Каравелла, 2023. 552 с.
7. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
8. Управління змінами та проектами : навч. посіб. / Грибик І. І. та ін.; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Центр Європи, 2017. 168 с.
9. Проектний менеджмент: регіональний зріз. Бутко М. П.; Мурашко М. І.; Олійченко І. М.; Оліфіренко Л. Д. Київ: Центр учбов. л-ри. 2016. 415 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://tenstep.com.ua/> - Сайт та блог з управління проєктами, програмами та портфелями від ТОВ «Тенстеп Україна».
2. <https://worksection.com/blog.html> - Блог з управління проєктами від розробників програмного засобу Worksection.
3. <https://www.wrike.com/ru/blog/category/upravlenie-proektami-ru/> - Блог з управління проєктами від розробників програмного засобу Wrike